

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/00085

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ - 1 พ.ค. 2557	ปีที่ 44	ฉบับที่ 15916	หน้า 3
-------------------------------------	--------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

บอกเผ่าคนล้านนา พะนุญการทำที่ไสดินป็น

การที่จะนำป็นยิงได้ในสมัยก่อน ต้องใช้
ผงเผ่าหรือดินป็นไสลงในกระบอกป็น พร้อมลูก
กระสุนอัดลงไปเมื่อพร้อมแล้วจึงจะยิงได้ ด้วยเหตุ
นี้เอง เจ้าของป็นจำเป็นต้องมีผงเผ่ามากพอที่จะนำ
ไปใช้การได้ตามความต้องการ โดยการทำบอกไส
เผ่าติดตัวพร้อมป็นไปทุกที่ บอกเผ่าจึงมีความสำคัญ
อย่างยิ่ง

ในสมัยก่อนผู้ที่จะมีป็นได้ ต้องเป็นคนที่มี
ใจกล้า และมีความรอบคอบ เพราะต้องใช้อุปกรณ์
เกี่ยวป็นมากมาย เช่น ต้องมีผงเผ่า มีลูกป็นที่
ทำด้วยเงิน(ตะกั่ว)เหล็กอัดกระสุน และที่ต้องเก็บ
ให้ดีที่สุดคือผงเผ่า หรือดินป็นเปียกชื้น ย่อมหมด
ความหมายเพราะผงเผ่าไม่เกิดประกายจุระเบิด
เงินลูกกระสุนออกไปตามต้องการ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	- 1 พ.ค. 2557	44	15916	3

บอกเผามีสองชนิด คือบอกเผาวัว และบอกเผาระเบิดกระสุน บอกเผาวัว หรือเรือดองใส่ไว้ในบอกเผาลูกเพื่อจะได้นำออกมาใช้ได้ถูกต้อง ผงเผาวัวหรือเรือดองใช้ส่อปากกรุนกลับเมื่อเกิดประกายไฟเผาวัวจะเกิดเปลวไฟ ไปติดผงเผาระเบิดอัดใส่กระสุนออกจากกระบอกปืน

ส่วนผงเผาระเบิด จะใช้จำนวนมาก จำเป็นต้องใช้กระบอกเผาวัวใหญ่ ทำด้วยเขาคาวย หรือเขาวัวป่าที่มีลำปล้องใหญ่ รุกลง สล่ำหรือช่างจะตัดแต่ง

ให้สวยงาม บางกระบอกมีการแกะสลักลวดลายงดงามบ่งบอกถึงฐานะเจ้าของปืน หรือเรียกกันอีกอย่างว่า "สินาค"

การที่นิยมนำเอาเขามาทำบอกเผาวัว เพราะเหตุว่าเนื้อเขาสัตว์แน่น แข็ง ปกป้องความชื้นได้ดี น้ำไม่สามารถซึมเข้าไปทำลายเผาวัวได้

ส่วนกระบอกเผาวัวหรือดินปืนที่ติดไฟเรื่อนั้น ส่วนมากจะนำไม้เนื้อแข็งมาแกะแล้วควักเอาเนื้อในออกเพื่อมีรูกลวง ใส่ผงเผาวัว แต่ผงเผาวัว ไม่ต้องใช้มากเพราะเพียงเอาเปลวไฟที่นกลับเท่านั้น

ปัจจุบัน บอกเผาวัว เป็นสิ่งที่ล้าสมัย เพราะสมัยใหม่ใช้ลูกกระสุนที่มีเผาวัวไปปลอกกระสุนและมีสมรรถภาพในการยิงรวดเร็ว บอกเผาวัวจึงเหมือนเพียงตำนาน

ภาพ บอกเผาวัว ในแหล่งเรียนรู้พะยูงล้านนา ม.6 ต.ดอนแก้ว อ.แม่อรม จ.เชียงใหม่

...นิคม พรหมมาเทพย์...

